

Portefeuillehouder
E.Th. Kamminga

Datum raadsvergadering
27 november 2008

Datum voorstel
14 oktober 2008

Agendapunt

Onderwerp
samenwerking op het vlak van uitvoerende taken

De raad wordt voorgesteld te besluiten:

het college van burgemeester en wethouders toestemming te verlenen tot het aangaan van een gemeenschappelijke regeling met het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht voor het uitvoeren van taken betreffende belastingen en de interne dienstverlening.

Inleiding

In het kader van onze bedrijfsvoeringsvisie 'de regisserende gemeente', hebben wij onderzoek gedaan naar de organisatie van de belastingheffing en de interne dienstverlening. Gebleken is dat de continuïteit van deze organisatieonderdelen onder druk staat. Mede in het licht van de landelijke ontwikkelingen, baart vooral de kwetsbaarheid van de belastingheffing ons zorgen en zijn wij op zoek gegaan naar mogelijkheden van samenwerking dan wel uitbesteding.

Wij hebben daartoe contact gelegd met de buurgemeente Utrecht.

Via het Mededelingenblad 2007/24 van 29 november 2007 hebben wij u geïnformeerd over ons onderzoek om de belastingheffing uit te besteden aan de gemeente Utrecht evenals over de intenties om een dergelijke uitbesteding samen met Utrecht uit te werken.

De uitkomsten van het onderzoek en de verdere voorbereidingen hebben geresulteerd in de bijgaande gemeenschappelijke regeling voor het verrichten van uitvoerende taken.

De regeling voorziet er in dat wij bij de gemeente Utrecht diensten inkopen terzake van de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen. De kwalitatieve en kwantitatieve afspraken worden nader uitgewerkt in een dienstverleningsovereenkomst.

De regeling betreft samenwerking tussen ons college en het college van de gemeente Utrecht.

Volgens (artikel 1 van) de Wet gemeenschappelijke regelingen, kan ons college met het college van een andere gemeente een samenwerkingsregeling treffen. Daartoe kan echter niet worden overgegaan dan na verkregen toestemming van de gemeenteraden, welke toestemming slechts kan worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

Wij stellen u daarom voor om ons de vereiste toestemming te verlenen. Het college van de gemeente Utrecht doet een gelijk voorstel aan de Utrechtse gemeenteraad.

Overige ontwikkelingen

Naast de vormgeving van de samenwerking op het gebied van gemeentelijke belastingen, vormen op dit moment ook de mogelijkheden van samenwerking op het gebied van automatisering en documentaire informatievoorziening onderwerp van gesprek met de gemeente Utrecht. Evenals het geval is bij de belastingheffing, gaat het ook hier uitsluitend om uitvoerende taken en zal de beleidsbepaling te allen tijde bij de afzonderlijke gemeenten blijven. Mocht over de samenwerking voor automatisering en documentaire informatievoorziening overeenstemming met de gemeente Utrecht worden bereikt, dan kan de uitbreiding van de samenwerking worden ondergebracht in de nu beoogde gemeenschappelijke regeling en uitgewerkt in een afzonderlijke dienstverleningsovereenkomst. Uiteraard houden wij u op de hoogte van de verdere ontwikkelingen.

Beoogd effect

1. het waarborgen van de continuïteit en de kwaliteit van de dienstverlening;
2. een efficiënte uitvoering van de gemeentelijke taken met geminimaliseerde bedrijfsrisico's.

Argumenten

- 1.1 Samenwerking is voor het taakveld belastingheffing noodzakelijk om de continuïteit en de kwaliteit van de dienstverlening te waarborgen.*

De actuele ontwikkelingen op het werkterrein van met name de belastingheffing noodzaken tot een ingrijpende aanpassing van de bedrijfsvoering. Wij doelen dan op ontwikkelingen als de overgang van vierjaarlijkse naar jaarlijkse taxaties van de onroerende zaken; de invoering van de basisadministratie voor adressen en gebouwen (hierna: BAG) en de moderne eisen op het vlak van de rechtmatigheid.

Waar het nu al niet mogelijk is om de vierjaarlijkse taxaties in eigen beheer uit te voeren, leidt de invoering van de BAG tot extra werkdruk en neemt de kwetsbaarheid verder toe. Het opvolgen van de rechtmatigheidseisen, zoals het volgen van vastgestelde procedures en de noodzaak van functiescheiding, is voor een kleine unit als Belastingen niet eenvoudig.

Landelijk gezien, is de geschetste problematiek uiteraard niet uniek. Inmiddels bestaan vele voorbeelden van samenwerking tussen gemeenten en met waterschappen op het gebied van belastingheffing.

Op basis van gehouden onderzoek, concluderen wij dat:

- geen belemmeringen bestaan voor samenwerking op het terrein van gemeentelijke belastingen, waaronder de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (Wet woz);
- samenwerking de volgende voordelen biedt:
 - de kwetsbaarheid van de uitvoering van de werkzaamheden wordt weggenomen en de continuïteit van dienstverlening wordt gewaarborgd;
 - de bedrijfsrisico's worden geminimaliseerd;
 - de kwaliteit van producten wordt gegarandeerd;
 - de werkzaamheden worden efficiënter uitgevoerd;
- de dienstverlening aan burgers, bedrijven en andere overheden is gewaarborgd;
- de kosten gelijk blijven en op termijn efficiencyvoordelen mogelijk zijn.

- 1.2 Publiekrechtelijke samenwerking is voor de belastingheffing de aangewezen weg.*

In relatie tot de te kiezen structuur van samenwerking, hebben wij vastgesteld dat de werkprocessen van De Bilt en Utrecht onderling voor de belastingheffing niet veel verschillen. De samenwerking betreft uitvoerende bevoegdheden die voor een groot deel zijn ingekaderd door landelijke wetgeving, waarbinnen lokale beleidskeuzes mogelijk zijn.

Voorop staat dat autonome beleidsbepaling door de deelnemende gemeenten in stand blijft. Zowel Utrecht als De Bilt moeten zelfstandig hun beleidskeuzes kunnen blijven maken in het kader van de belastingmix, heffingsmaatstaven, tarieven en vrijstellingen.

De gekozen samenwerkingsstructuur voldoet aan de volgende vooraf geformuleerde uitgangspunten. De te kiezen samenwerkingsvorm zou:

- een eenvoudige aansturing van uitvoering mogelijk moeten maken;
- de mogelijkheid moeten bieden om afspraken te maken over kwaliteit en kosten; wij moeten voldoende grip houden op de wijze van uitvoering;
- gezien de aard en omvang van de werkzaamheden, niet zwaar moeten worden opgetuigd; een afzonderlijk bestuur is niet wenselijk;
- de mogelijkheid moeten bieden om de werkzaamheden zonder schending van het inkoop- en aanbestedingsbeleid te kunnen verrichten;

- aansluiting moeten waarborgen bij de begrotings- en verantwoordingscyclus van beide gemeenten.

Tot slot is een gegeven dat de samenwerking op het gebied van de belastingheffing publiekrechtelijke taken betreft. Een keuze voor een publiekrechtelijke regeling ligt dan voor de hand.

Op basis van de voornoemde uitgangspunten, hebben wij geconcludeerd dat een eenvoudige gemeenschappelijke regeling (centrumgemeente-model volgens artikel 8 lid 3 van de Wet gemeenschappelijke regelingen) de voorkeur geniet.

Ten einde tegelijk voldoende marktwerking te waarborgen, is afgesproken om de gemeenschappelijke regeling uit te werken in een dienstverleningsovereenkomst met nadere afspraken over het feitelijke pakket van taken en de daaraan te koppelen prijs.

Het concept voor de gemeenschappelijke regeling is als bijlage toegevoegd aan dit voorstel.

1.3 Samenwerking met de gemeente Utrecht biedt goede mogelijkheden om de continuïteit en de kwaliteit van de dienstverlening ook voor de toekomst veilig te stellen.

De samenwerking voorziet in een professionele organisatie, waarbinnen de werkprocessen zijn gestandaardiseerd, specialismen zijn georganiseerd, bedrijfsvoering en rechtmatigheid voldoende aandacht krijgen en landelijke ontwikkelingen nauwlettend worden gevolgd. De uitvoering van onze belastingtaken wordt daardoor aanmerkelijk minder kwetsbaar.

Ook ontstaan schaalvoordelen. De gestandaardiseerde processen maken een efficiëntere werkverdeling mogelijk en geautomatiseerde systemen kunnen optimaal worden benut. Bij dat laatste kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de ontwikkelingen van het digitale loket.

1.4 De overeengekomen samenwerkingsregeling betreft slechts uitvoeringstaken.

Van de belastingheffing worden alleen de uitvoerende en administratieve taken uitbesteed. Het beleidsmatige deel blijft bij de gemeente De Bilt.

Dit betekent dat de belastingverordeningen en -tarieven zoals gebruikelijk door uw raad worden vastgesteld. Ook de regelgevende bevoegdheid ten aanzien van de kwijtschelding blijven bij onze gemeente.

1.5 De dienstverlening aan de burger blijft in voldoende mate gewaarborgd.

Wij hebben met de gemeente Utrecht duidelijke afspraken gemaakt ter behartiging van de dienstverlening.

Van het afsprakenkader maakt deel uit dat de medewerkers van onze huidige unit Belastingen in dienst komen van de uitvoeringsorganisatie van de gemeente Utrecht.

In de aanvangsfase zal gedurende onze openingstijden tenminste één medewerker in De Bilt werken om de aanloop, de vragen en de dienstverlening in de gaten te houden.

De Utrechtse uitvoeringsorganisatie kent vergelijkbare servicenormen voor haar dienstverlening. De gemeente Utrecht zal onze digitale dienstverlening overnemen, zodanig dat de bestaande vormgeving en aansluiting op onze gemeentelijke website gelijk blijft.

Tot slot verdient vermelding dat de openingstijden van de gemeente Utrecht ruimer zijn dan die van onze gemeente.

Kanttekeningen en alternatieven

- 1.1 Alternatief: de toestemming tot het aangaan van een gemeenschappelijke regeling te onthouden.

Gevolg van een dergelijk alternatief besluit is dat de uitvoering van de belastingheffing voorlopig geheel in eigen beheer blijft. Dit ligt niet voor de hand omdat, binnen de huidige begrotingsruimte, de belastingheffing in toenemende mate een kwetsbaar onderdeel is van onze bedrijfsvoering. Slechts tegen beduidend hogere structurele lasten, kan een professionele dienstverlening worden geboden.

Aanpak/ Uitvoering

De feitelijke overdracht van de taken geschiedt op basis van de bijgaande gemeenschappelijke regeling. Het is de bedoeling om de overdracht met ingang van 1 januari 2009 te realiseren. De gemeenschappelijke regeling zal worden uitgewerkt in een dienstverleningsovereenkomst.

Communicatie

Wij zullen de inwoners en andere belanghebbenden tijdig informeren over de organisatorische wijzigingen.

Evaluatie

De gemeenschappelijke regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd. De dienstverleningsovereenkomst zal jaarlijks worden geëvalueerd. In die overeenkomst worden daartoe specifieke bepalingen opgenomen.

Kosten, baten en dekking

De samenwerking met Utrecht zal niet leiden tot meerkosten. Wij verwachten op termijn financiële besparingen te kunnen realiseren. Deze zijn nu echter nog niet te kwantificeren. Het is dan ook niet reëel om daarmee rekening te houden.

Verder ontstaan voor onze gemeente desintegratiekosten, die wij op basis van de begroting 2008 berekenen op afgerond € 355.000,-. De desintegratiekosten hebben betrekking op huisvesting en overige overhead, waar geen directe productie meer tegenover staat. Het gaat dus niet om meerkosten in onze begroting.

Wij zullen deze desintegratiekosten in een periode van twee jaren zoveel als mogelijk verminderen. Op vaste kosten, zoals huisvesting, zal dit niet mogelijk zijn.

Een daadwerkelijke vermindering van de desintegratiekosten leidt uiteraard tot een concrete financiële besparing.

Burgemeester en wethouders van de gemeente De Bilt,
de secretaris, de burgemeester,

drs R.A.K. Huijbregts

A.J. Gerritsen

Bijlagen bij het raadsvoorstel

Meegezonden bijlagen	-	concept-"Gemeenschappelijke Regeling uitvoerende taken".
Stukken ter inzage	-	voorstel van college van b&w van Utrecht aan raad van Utrecht.
Geheime stukken ter inzage (conform art. 25 Gemeentewet)	n.v.t.	

Contactambtenaar: de heer F.G. Wietses, T (030) 228 94 66, E WietsesE@debilt.nl

De raad van de gemeente De Bilt;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 14 oktober 2008, met het onderwerp samenwerking op het vlak van uitvoerende taken;

overwegende dat het uit een oogpunt van het waarborgen van de productkwaliteit en de continuïteit van de dienstverlening, gewenst is om voor de uitvoering van taken betreffende belastingen en interne dienstverlening samenwerking met derden aan te gaan;

gelet op artikel 1, lid 2, van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

BESLUIT: het college van burgemeester en wethouders toestemming te verlenen tot het aangaan van een gemeenschappelijke regeling met het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht voor het uitvoeren van taken betreffende belastingen en de interne dienstverlening.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 november 2008,

de raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

mr drs J.L. van Berkel

A.J. Gerritsen